

**Meerjarenbeleidsplan
2026–2030**

**PURMERENDS
MUSEUM**

Inhoudsopgave

3	Inleiding
4	Geschiedenis, missie en visie
5	Algemene strategie
7	Artistieke lijn
9	Educatie
11	VVV Museumwinkel
13	Doelgroepen en doelgroepbereik
15	Marketing en communicatie
17	Partners en samenwerking
19	Diversiteit, inclusie en meerstemmigheid
21	Bestuur en organisatie
23	Financieel beleid

1 Inleiding

In tijden, waarin maatschappelijke, economische en mondiale ontwikkelingen vaak zorgen voor onzekerheid en druk, bieden kunst en cultuur een waardevol houvast. Ze fungeren als een baken dat mensen met elkaar verbindt, ruimte schept voor reflectie en troost, en nieuwe perspectieven opent. Kunst en cultuur dragen bij aan veerkracht, omdat ze niet alleen schoonheid en inspiratie brengen, maar ook de ziel voeden en hoop bieden. Juist nu is het van belang kunst en cultuur te koesteren en te versterken, zodat zij kunnen blijven functioneren als lichtpunt in een veranderende wereld.

Het vorige beleidsplan bestreek de periode 2022–2025. Na de jaren waarin de coronacrisis de wereld trof en ons museum en onze winkel zich opnieuw moesten uitvinden, stonden deze jaren vooral in het teken van opbouw en consolidatie. Het was een periode waarin we onder andere de grootschalige herinrichting van onze vaste presentatie over de geschiedenis van stad en regio hebben gerealiseerd, en waarin we – mede dankzij enkele publiekstreckende tentoonstellingen – ons hoogste bezoekersaantal ooit bereikten.

In de beleidsperiode 2026–2030 zetten we vol in op groei, zowel in bezoekersaantallen als in zichtbaarheid. Een aantrekkelijk en samenhangend programma van tentoonstellingen en evenementen, gecombineerd met een sterke focus op educatie en publieksbereik, moet leiden tot meer bezoekers. Een intensievere inzet op marketing, communicatie en PR moeten zorgen voor een bredere bekendheid van het museum, de winkel en ons aanbod – binnen de gemeente, in de regio en ver daarbuiten.

De komende jaren richten we ons ook op groei van de inkomsten. Een stijging van het aantal (betalende) bezoekers, schoolbezoeken en rondleidingen, evenals meer klanten in onze museumwinkel, zijn de eerste stappen op weg naar meer financiële armslag. Daarnaast willen we onze eigen middelen versterken door vaker externe financieringsbronnen aan te spreken, zoals fondsen, sponsors en donateurs.

Het Purmerends Museum onderhoudt nauwe contacten met diverse culturele, toeristische en maatschappelijke organisaties in de gemeente en de regio. Waar mogelijk en wenselijk worden deze contacten geïntensifieerd om gezamenlijk sterker te staan. In de komende jaren wil het museum, samen met het Historisch Genootschap Beemster, de samenwerking tussen het Purmerends Museum, het Beemster Museum en het Betje Wolff Museum intensiveren. Deze ambitie is ook opgenomen in de Cultuurvisie van Purmerend voor de periode 2025–2032, met de titel 'De Kracht van Cultuur', die in januari 2025 werd vastgesteld door de gemeenteraad. Op toeristisch gebied blijven we bovendien nauw optrekken met Visit Beemster en Bureau Toerisme Laag Holland om de stad en de streek nog zichtbaarder te maken voor een breed publiek

2 Geschiedenis, missie en visie

Het verleden en de toekomst van het Purmerends Museum worden onderstaand beschreven in de geschiedenis, missie en visie.

Geschiedenis

De basis van de collectie van het Purmerends Museum werd gelegd in 1942, toen enkele bestuursleden van de Purmog (Stichting tot bevordering der belangen van Purmerend en omgeving) het initiatief namen tot de oprichting van de Purmerender Oudheidkamer. Een voorlopig bestuur, bestaande uit enkele prominente inwoners van Purmerend, begon met het opbouwen van een historische collectie. Om problemen met de bezetter te vermijden, kreeg de Oudheidkamer destijds geen officieel karakter. Op 20 februari 1946 werd de Stichting Purmerends Museum officieel opgericht. In de daaropvolgende jaren breidde de collectie zich gestaag uit. Vanaf 1955 was het museum gehuisvest op de zolder van het voormalig stadhuis aan de Kaasmarkt. Sinds 1987 beschikt het museum over het gehele pand, met uitzondering van de nog altijd in gebruik zijnde trouwzaal, ontvangstruimte en BABS-kamer. In 2018 werd het naastgelegen pand aan de Peperstraat 35 in gebruik genomen en ingericht als VVV | Museumwinkel.

Missie

Het Purmerends Museum wil een zo groot en divers mogelijk publiek kennis laten maken met de geschiedenis en het cultureel erfgoed van de stad en de regio, waarbij de focus ligt op beleving, educatie en kennisoverdracht. Als hoeders van de Purmerendse geschiedenis en het Purmerendse erfgoed willen wij dat de inwoners van Purmerend trots zijn op en verbinding voelen met hun stad en regio.

Visie

De samenleving wordt steeds individualistischer. Met het groeiende aantal inwoners in Purmerend en de Beemster, vindt het Purmerends Museum het belangrijk dat bewoners de geschiedenis van de stad en regio leren kennen en zich ermee

verbinden. Het museum richt zich op dit verleden, het heden en de toekomst.

Het Purmerends Museum belicht de ontwikkeling van de vestingstad, haar markten, beeldend kunstenaars, architecten en ontwerpers, met speciale aandacht voor Purmerends aardewerk. Daarnaast organiseert het museum tentoonstellingen van lokale, regionale en internationale beeldend kunstenaars, waarmee het bijdraagt aan de profilering van stad en regio.

De VVV | Museumwinkel versterkt deze rol door naast museumgerelateerde producten ook toeristische informatie en streekproducten aan te bieden. Samen vergroten museum en VVV | Museumwinkel de aantrekkelijkheid van stad en regio en tonen zij zowel inwoners als bezoekers waar Purmerend trots op is.

3 Algemene strategie

Na de wereldwijde coronacrisis en de lockdowns in 2020 en 2021, waarin musea hun deuren noodgedwongen moesten sluiten, heeft het museum een duidelijke heropleving doorgemaakt. Sindsdien laten de groeicijfers een consistente jaarlijkse stijging in bezoekersaantallen zien. Deze positieve ontwikkeling willen wij in de nieuwe beleidsperiode voortzetten en opschalen.

De afronding van de herinrichting, met als hoogtepunt de vernieuwing van de architectenzaal, vormt de laatste grote stap in een sterkere positionering van het museum. Vervolgens bouwen we gestaag verder aan dit krachtige profiel, onder meer door het maken van aansprekende tijdelijke tentoonstellingen, bijzondere evenementen en intensievere samenwerking met de Beemster erfgoedorganisaties. Daarnaast richten we ons op het vergroten van de inkomsten uit fondsen- en sponsorwerving, evenals op hogere opbrengsten uit kaartverkoop en winkel.

Positionering

Het Purmerends Museum streeft ernaar zich als krachtig stads- en regiomuseum te positioneren en binnen de regio (Purmerend en Beemster, regio Waterland en omstreken) marktleider te zijn qua bezoeken en naamsbekendheid. Door een proactieve rol te nemen in samenwerking met kleinere musea binnen de regio kunnen schaalvoordelen en gecentraliseerde processen meer financiële armslag opleveren om te bouwen aan het gewenste profiel.

Het museum is gevestigd in een Rijksmonument, ontworpen door architect Jan Stuyt, en beschikt over een veelzijdige en aansprekende collectie. Onze verzameling Purmerends plateel is daarbij uniek en toonaangevend, en trekt bezoekers uit binnen- én buitenland. In de afgelopen jaren is er bovendien steeds meer aandacht gekomen voor de betekenis en kracht van lokale en regionale beeldend kunstenaars, voor wie het museum nadrukkelijk een platform wil zijn. Daarnaast wordt het verzamelen en presenteren van

hedendaags keramiek een steeds belangrijker speerpunt.

De ligging in het hart van de stad, centraal in het gebied tussen Zaanstad, Alkmaar, Hoorn en Waterland, en de snelle verbinding met Amsterdam (ca. 20 minuten vanaf Amsterdam CS) maken het museum uitstekend bereikbaar voor inwoners en toeristen uit de regio én de hoofdstad. Door intensievere samenwerking met de Beemster Musea en VISIT Beemster kan dit bereik verder worden vergroot.

Het museum streeft naar een sterkere positie binnen de regio en het regionale museale veld. In uitstraling en profiel spiegelen we ons aan de grotere stadsmusea in Noord-Holland boven Amsterdam die beschikken over een ruimer budget, meer personeel en een groter publieksbereik, zoals het Zaanse Museum, het Westfries Museum en Stedelijk Museum Alkmaar. Het Purmerends Museum ziet echter duidelijke kansen om zijn profiel te versterken door middel van gerichte marketing en tentoonstellingen met nationale uitstraling. Tegelijkertijd blijft het de rol van herkenbaar stadsmuseum koesteren en waar mogelijk verder uitbouwen.

Finalisering herinrichting vaste presentatie

De gefaseerde herinrichting van het museum is in eerdere beleidsperiodes in gang gezet. In 2017 werden de Aardewerkzaal en het entreegebied vernieuwd in samenwerking met firma Kloosterboer Decor. In 2020 volgde de transformatie van de ontvangstruimte op de eerste etage tot het Kunstkabinet: een intieme tentoonstellingsruimte voor kleinschalige presentaties. In datzelfde jaar werd bovendien een directe doorgang gerealiseerd tussen het museum en de VVV | Museumwinkel.

In 2023 is de herinrichting van de volledige tweede etage afgerond. Hier is een nieuwe vaste presentatie ingericht over de geschiedenis van Purmerend, vanaf de vroege middeleeuwen tot nu. Daarbij is ook aandacht voor de droogmakerij De Beemster, Purmerend als marktstad, en een open depot of verhalenkamer. Belangrijke doelgroep voor deze etage zijn scholieren, die hier vaak voor het eerst

op een toegankelijke manier kennismaken met de geschiedenis van hun stad en gemeente. In 2025 werd op de begane grond een kantoorruimte verwijderd, waardoor extra tentoonstellingsruimte beschikbaar kwam. Deze uitbreiding biedt ruimte voor meer tijdelijke tentoonstellingen en stimuleert herhaalbezoek.

De derde fase van de herinrichting staat gepland voor de komende beleidsplanperiode. Deze richt zich op de vaste presentatie in de zogenoemde architectenzaal. Hierin staat het leven en werk centraal van vier architecten en vormgevers met Purmerendse wortels die nationale en internationale bekendheid verwierven: Jac. Jongert, J.J.P. Oud, Mart Stam en Jan Stuyt. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het monumentale museumgebouw zelf, dat in 1912 door Stuyt werd ontworpen.

De waarde van de vrijwilligersorganisatie

Het Purmerends Museum en de VVV | Museumwinkel draaien voor een belangrijk deel op de inzet van vrijwilligers. In 2025 zijn dit naar verwachting circa 70 personen, die met groot enthousiasme een sociale en maatschappelijke rol vervullen. Het museum fungeert daarmee niet alleen als plek waar de geschiedenis en het hedendaagse verhaal van de stad worden beleefd, maar ook als ontmoetingsplek waar inwoners elkaar kunnen treffen en zich verbonden voelen met hun stad. De grote betrokkenheid van vrijwilligers betekent dat zij een cruciale bijdrage leveren aan de realisatie van de statutaire doelen van de stichting. Tegelijkertijd biedt het museum hen de kans om te participeren in een maatschappelijke organisatie met aanzien. Vrijwilligers maken integraal deel uit van het team dat het museum en de VVV | Museumwinkel draaiende houdt. Het Purmerends Museum stimuleert en faciliteert het doen van vrijwilligerswerk nadrukkelijk, omdat dit bijdraagt aan een zinvolle invulling van iemands vrije tijd en persoonlijke ontwikkeling. Zo ontstaat er een wisselwerking: vrijwilligerswerk is niet alleen van grote waarde voor het museum, maar ook voor de vrijwilligers zelf.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- realiseren wij de derde fase van de herinrichting: een vernieuwde architectenzaal met aandacht voor Jongert, Oud, Stam, Stuyt en het museumgebouw zelf;
- vergroten wij de regionale naamsbekendheid met 25%, gemeten via publiekspelingen en online engagement, en organiseren we jaarlijks minimaal één gezamenlijke activiteit met Beemster Musea en VISIT Beemster;

- behouden wij een stabiel vrijwilligersbestand van circa 70 personen, en organiseren jaarlijks minimaal twee bijeenkomsten en één training gericht op persoonlijke ontwikkeling en teambinding.

4 Artistieke lijn

Het Purmerends Museum is hét museum van de stad Purmerend en neemt daarmee een unieke positie in de stad en de regio in. Om de eerder genoemde ambities van meer bezoekers en een grotere zichtbaarheid te kunnen realiseren is het van belang om een helder en aansprekend artistiek programma op te zetten en uit te dragen

Huidige situatie

Het museum kent grofweg drie deelcollecties die de vaste presentaties vormen:

- *Stads- en streekgeschiedenis* – van de vroegste oorsprong tot de 21e eeuw, met onder andere schilderijen, objecten en de geschiedenis van de veemarkt. De recente herinrichting van de tweede etage geeft dit onderdeel extra waarde.
- *Oud, Stam, Jongert en Stuyt* – werk van vier Purmerendse ontwerpers en architecten van nationale en internationale betekenis, waaronder het museumgebouw zelf (Stuyt).
- *Purmerends plateel* – een unieke en toonaangevende verzameling jugendstil aardewerk, symbool voor een korte maar invloedrijke periode in de lokale geschiedenis.

Vernieuwd aanbod

In de komende beleidsperiode wil het Purmerends Museum de zaal over architecten en vormgevers vernieuwen. Dit vormt het voorlopige sluitstuk van de langetermijnplannen om het museum ingrijpend te moderniseren. In deze zaal staan vier Purmerendse ontwerpers centraal die nationaal en internationaal naam maakten: Jac. Jongert, J.J.P. Oud, Mart Stam en Jan Stuyt. Daarnaast willen we hier over de naoorlogse architectuur en uitbreiding van Purmerend vertellen. Ook het monumentale museumgebouw zelf krijgt hier aandacht met ondermeer een maquette. Het door Stuyt in 1912 ontworpen pand is in 2025 in opdracht van de gemeente zowel aan de buitenzijde als deels binnen, grondig gerestaureerd. Hierdoor is het binnenklimaat verbeterd en het gebouw duurzamer gemaakt.

In 2025 voerde een student van de Hogeschool van Amsterdam een onderzoek uit naar de ontsluiting van de collectie Oranjeportretten in de Trouwzaal van het museum. Dit resulteerde in een plan voor een mobiele webapp waarmee bezoekers via hun telefoon en virtual reality de portretten in detail kunnen bekijken, achtergrondinformatie over maker en geportretteerde krijgen en interactieve spellen kunnen spelen. In de komende periode wil het museum dit ontwerp realiseren, zodat de schilderijen in de Trouwzaal een prominentere rol krijgen binnen de museale beleving.

Nieuwe focus

Het Purmerends Museum richtte zich jarenlang vooral op tentoonstellingen met een directe link naar de collectie en de stadsgeschiedenis. Ook het collectiebeleid lag vooral bij Purmerends plateel en historisch relevante objecten. De afgelopen jaren heeft hierin echter een verschuiving plaatsgevonden.

Tentoonstellingen

De recente verschuiving in tentoonstellingen richt zich vooral op het werk van individuele beeldend kunstenaars, van lokaal tot nationaal of internationaal bekend, en vaak van recente datum. Voorbeelden zijn Alan Standen (2022), Milan Gies (2022/23), Rob de Heer (2023), Frank Muntjewerf (2023/24), Anton Heyboer (2024) en Johan Arp (2025), evenals tentoonstellingen over Ed van der Elsken (2025/26) en Lotti van der Gaag (2026). Daarnaast is er een nieuwe dimensie toegevoegd: hedendaags keramiek krijgt een vaste plek in het tentoonstellingsprogramma, met beeldend kunstenaars zoals Inge Bečka (2022), Kaori Kurihara (2025) en binnenkort Onno Theelen (2026). Bij alle drie beeldend kunstenaars gaat of ging het om hun eerste museale solotentoonstelling. Het museum streeft verder naar meer zichtbaarheid voor vrouwelijke kunstenaars en kunstenaars met een cultureel diverse achtergrond, organiseert tentoonstellingen van lokale kunstenaars en presenteert jaarlijks een grote publiekstrekker, zoals Heyboer, Van der Elsken of Van der Gaag.

Het museum wil ook kijken of het kan blijven aansluiten bij bijzondere themajaren of jubilea, bijvoorbeeld van kunstenaars of stromingen. Zo organiseerden we eerder in 2021 de tentoonstelling *Ode aan het Noord-Hollandse landschap*, in 2022 *De Beemster en de Purmer – 400 jaar droge voeten* en *PurVak 50 jaar* en in 2024 *Altijd Anders* over 30 jaar Fred's kunstatelier. Verder stonden we stil bij het honderdste geboortjaar van Anton Heyboer in 2024 en Ed van der Elsen in 2025.

Collectiebeleid

De huidige collectie van het Purmerends Museum omvat bijna 15.000 werken, van schilderijen en keramiek tot prenten en foto's, met stukken die teruggaan tot de middeleeuwen. Op het gebied van kunst en objecten uit de naoorlogse periode is er een lacune, die de komende jaren extra aandacht krijgt. Ook het werk van hedendaagse lokale en regionale kunstenaars en het verzamelen van verhalen uit de recente geschiedenis krijgen prioriteit. In het kader van de vernieuwing van de architectenzaal zal het museum bovendien meer werk van en over de architecten en vormgevers Oud, Stam, Jongert en Stuyt verzamelen. De Beemster speelt hierbij nadrukkelijk een rol, zodat het Beemster Museum in de toekomst ook bruiklenen kan ontvangen.

Daarnaast richt het museum zich op hedendaags keramiek, waarbij het keramiek als autonoom kunstwerk centraal staat. Waar mogelijk worden bijzondere objecten verworven, zowel van lokale kunstenaars als van daarbuiten, waarmee er een verbinding wordt gelegd met de historische collectie Purmerends plateel van rond 1900.

Het museum is overgestapt op het nieuwe databasesysteem Atlantis. Een groot deel van de collectie is inmiddels digitaal ontsloten en gefotografeerd, maar sommige objecten moeten opnieuw worden vastgelegd en beschreven. Het museum streeft ernaar de gehele collectie of een geselecteerd deel online beschikbaar te maken, bij voorkeur in samenwerking met een partner zoals Collectie Nederland.

Belangrijkste doelstellingen:

In de komende beleidsperiode...

- wordt een mobiele webapp in gebruik genomen met virtual reality-functionaliteit en interactieve elementen voor de Oranjeportretten in de Trouwzaal;
- wordt jaarlijks één grote publiekstentoonstelling met een nationaal of internationaal bekende kunstenaar of aansprekend thema georganiseerd, beginnend met Lotti van der Gaag in 2026;

- selecteren wij waar mogelijk ook werk van vrouwelijke kunstenaars of kunstenaars met een cultureel diverse achtergrond voor tijdelijke tentoonstellingen;
- verwerven wij nieuwe objecten uit de naoorlogse periode, met nadruk op lokale en regionale kunstenaars;
- wordt minimaal 80% van de collectie digitaal ontsloten via Atlantis en een online selectie gepubliceerd in samenwerking met Collectie Nederland.

5 Educatie

Cultuureducatie is het doelbewust leren over kunst, erfgoed en media, binnen én buiten school. Het draagt bij aan kennis en vaardigheden in verschillende kunst-disciplines, stimuleert culturele competenties en bevordert een open houding ten opzichte van cultuur. Daarbij staan actieve betrokkenheid, creativiteit, kritisch denken en cultureel bewustzijn centraal.

Het museum is voornemens om een vaste medewerker educatie aan te trekken om zowel het contact met scholen op te bouwen en programma's te ontwikkelen als ook om de overige onderstaande taken te coördineren. Het doel is om hierbij ook de Beemster musea te betrekken.

Onderwijs

Het Purmerends Museum heeft de ambitie dat iedere leerling in het primair en voortgezet onderwijs minstens één keer tijdens zijn of haar schooltijd het museum bezoekt via een educatief programma om de geschiedenis van de eigen gemeente te leren kennen.

In 2023 is de tweede fase van de herinrichting afgerond. De zolderverdieping kreeg een geheel nieuwe presentatie waarin verleden en heden van Purmerend centraal staan, afgestemd op de beleveringswereld van scholieren. Deze basisopstelling vormt een aantrekkelijk uitgangspunt voor aanvullend educatief aanbod. Het museum streeft ernaar zowel vraaggericht als aanbodgericht programma's te ontwikkelen, waarbij de focus in eerste instantie ligt op het primair onderwijs (groep 1 t/m 8).

Bestaande programma's worden geactualiseerd. Nieuw materiaal wordt ontwikkeld in overleg met scholen en cultuurcoördinatoren van CPOW en Opspoor. Daarbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij het vernieuwde curriculum, met name bij het kerndoel burgerschap en de leergebieden mens & maatschappij, mens & natuur en kunst & cultuur. Voor het actualiseren van het educatieve aanbod en het ontwikkelen van vraaggericht materiaal

is een medewerker educatie noodzakelijk. Deze inventariseert wensen van scholen en vertaalt die naar programma's die jaarlijks terugkeren en aansluiten op het curriculum. Daarmee wordt de afname vergroot en wordt geïnvesteerd in continuïteit op de (middel)lange termijn.

De ontwikkeling van het educatiebeleid wordt afgestemd met de Beemster Musea, waarbij samenwerking of integratie van het aanbod wordt onderzocht. Een gezamenlijk keuzemenu kan scholen een breder en aantrekkelijker pakket bieden.

Het doel is een optimale afstemming tussen vraag en aanbod, resulterend in een structurele en herhaalde deelname van scholen. Voor de financiering van schoolbezoeken onderzoekt het museum de mogelijkheden van gemeentelijke middelen voor cultuureducatie.

Kennisoverdracht voor volwassenen

Kennisoverdracht voor volwassenen is voor ons een belangrijk speerpunt. In de komende jaren willen we hier sterker op inzetten om de betrokkenheid van inwoners uit de gemeente en de omliggende regio te vergroten.

Het museum blijft de komende jaren doorgaan met de succesvolle **kunstlezingen** van Martijn Pieters. Inmiddels is er een trouwe groep bezoekers die elk seizoen aanwezig is. De lezingen zijn stevast uitverkocht en vormen daarmee niet alleen een waardevolle publieksactiviteit, maar ook een stabiele inkomstenbron voor het museum. Het museum wil ook andere lezingen in de Trouwzaal gaan organiseren, bijvoorbeeld over nieuwe tentoonstellingen, Purmerend als vestingstad of de lokale geschiedenis.

Daarnaast blijven de **Taxatiedagen** een vast onderdeel van ons programma. Deze drukbezochte dagen worden georganiseerd in samenwerking met Heritage Auctions Europe, aangesloten bij de branchevereniging voor taxateurs, makelaars en veilinghouders in onroerende zaken.

Een grote groep vrijwilligers ondersteunt het museum. Een deel van hen heeft zich gespecialiseerd in het verzorgen van **rondleidingen** in het museum, zowel door de vaste opstellingen als door de tijdelijke tentoonstellingen.

De komende jaren willen we bezoekers vaker meenemen in het proces van het maken van tentoonstellingen. Waarom kiezen we voor bepaalde thema's? Wat komt er allemaal kijken bij de realisatie? En wat drijft een kunstenaar? Om dit inzichtelijk te maken, ontwikkelen we initiatieven als **artist talks**, **verhalen op zaal** door conservatoren of gastconservatoren, en meer storytelling via onze sociale media.

Tot slot organiseren we in samenwerking met het Gilde Purmerend en Omstreken diverse **stads-wandelingen en fietstochten** door Purmerend en omgeving. Onder leiding van een gids ontdekken deelnemers monumenten, bijzondere plekken, kunstwerken en natuurgebieden. Vaak vormt de VVV | Museumwinkel het begin- en eindpunt, en bij sommige wandelingen is een bezoek aan het museum een vast onderdeel.

Publieksevenementen

Evenementen vormen een belangrijk onderdeel van het educatieve aanbod van het museum. Ze bieden bezoekers de kans om op een laagdrempelige en vaak informele manier kennis te maken met het museum en de collectie.

Het museum neemt structureel deel aan landelijke evenementen, zoals de **Open Monumentendagen** in september en de **Museumweek** in oktober. Hiervoor ontwikkelen we steeds speciale programma's die een breed publiek aanspreken. In 2027 sluit het museum bovendien graag aan bij het landelijke thema van de **Maand van de Geschiedenis: Stad & Land**, waarin de relatie tussen stad en platteland door de eeuwen heen centraal staat. Voor Purmerend en de Beemster is dit een uitgelezen kans om onze identiteit en geschiedenis breed uit te dragen.

Daarnaast doet het museum mee aan diverse lokale initiatieven, waaronder de **Wijnroute**, **Reuring**, de **Laag Hollandse Makersmarkt**, de **Winter- of Kerstmarkt**, de **Cultuurmarkt** en de **Purmerend Pride Week**.

In 2024 vond een nieuw hoogtepunt plaats: **Sinterklaas bracht een bezoek aan het museum**. Kinderen konden hem en enkele pieten persoonlijk ontmoeten in de Trouwzaal. Het museum wil van dit evenement een terugkerende traditie maken. Het museum wil samen met andere culturele partners uitzoeken of we een **Nacht (of Avond) van Cultuur** kunnen organiseren. Te denken valt aan de instellingen rond de Kaasmarkt en het Waagplein: het museum, de Purmaryn, het Filmhuis, Kunsthuis Waterland, de Koepelkerk en NKT, naar voorbeeld van de Museumnacht.

Besloten evenementen

Naast de publiek toegankelijke activiteiten organiseert het museum ook besloten bijeenkomsten, zoals tentoonstellingsopeningen, de jaarlijkse kerstborrel, het vrijwilligersuitje en informatiebijeenkomsten of trainingen voor vrijwilligers. Ook stellen wij onze locatie regelmatig beschikbaar aan externe partijen, waaronder de gemeente, historische verenigingen en andere partners die in ons museum een bijeenkomst of borrel willen organiseren.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode:

- stellen wij een vaste educatiemedewerker aan die educatieve programma's ontwikkelt en coördineert, inclusief samenwerking met de Beemster Musea;
- zorgen wij ervoor dat leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs uit Purmerend en Beemster minstens één keer het museum bezoeken via een educatief programma;
- actualiseren wij alle bestaande educatieve programma's en ontwikkelen wij nieuwe lesmodules die aansluiten op het vernieuwde curriculum en jaarlijks worden aangeboden;
- ontwikkelen wij een gezamenlijk keuzemenu voor scholen in samenwerking met de Beemster Musea, met geïntegreerde programma's;
- organiseren jaarlijks lezingen en artist talks of zaalverhalen, waarvan ten minste twee gekoppeld zijn aan nieuwe tentoonstellingen;
- organiseren wij jaarlijks minimaal acht stads-wandelingen of fietstochten in samenwerking met het Gilde Purmerend, waarvan ten minste vier eindigen met een museumbezoek;
- nemen wij jaarlijks deel aan minimaal zes landelijke en lokale evenementen, waaronder Open Monumentendagen, Museumweek en Purmerend Pride, met speciaal ontwikkeld publieksprogramma;
- organiseren jaarlijks een Sinterklaasbezoek in de Trouwzaal, met een programma voor kinderen;
- onderzoeken we de haalbaarheid van een piloteditie van De Nacht (of Avond) van de Cultuur in samenwerking met andere cultuur-aanbieders.

6 VVV | Museumwinkel

De VVV | Museumwinkel is gevestigd aan de Peperstraat 35 en sinds enkele jaren intern verbonden met het museum. De winkel wordt volledig gerund door vrijwilligers, onder begeleiding van een coördinator die een vaste vrijwilligersvergoeding ontvangt.

De winkel vervult een dubbele rol: enerzijds als VVV Purmerend, met toeristische informatievoorziening en anderzijds als museumwinkel, met meer commerciële activiteiten. Beide functies en doelstellingen worden hieronder afzonderlijk toegelicht.

VVV Purmerend

VVV Purmerend biedt bezoekers folders, routes, boekjes en magazines met informatie over de toeristische mogelijkheden in de stad en de regio. Het informatiemateriaal wordt geleverd door Bureau Toerisme Laag Holland. Het belangrijkste is echter dat er altijd vrijwilligers aanwezig zijn die bezoekers te woord kunnen staan, vragen kunnen beantwoorden en verder op weg helpen. Daarnaast werkt VVV Purmerend nauw samen met VISIT Beemster. Nu Purmerend en Beemster gefuseerd zijn, biedt deze samenwerking kansen en mogelijkheden. Samen zetten we zowel de stad Purmerend als het nabijgelegen UNESCO Werelderfgoed De Beemster extra in de schijnwerpers. Ons doel is om de samenwerking met VISIT Beemster verder te intensiveren, zowel in het productaanbod als in de presentatie. Door krachten te bundelen kunnen we bezoekers beter informeren, inspireren en doorverwijzen.

Met Bureau Toerisme Laag Holland onderzoeken we hoe we de informatievoorziening op onze locatie kunnen verbeteren, in lijn met andere VVV's in de regio. Daarbij kijken we onder meer naar de inzet van een digitaal informatiescherm, een vernieuwde folderwand en andere sfeerverhogende maatregelen. Ook ondersteunen wij de plannen van Bureau Toerisme Laag Holland om te komen tot een regionale fusie van VVV's. Omdat wij ons pand huren en onze vrijwilligers onderdeel zijn van de bredere organisatie, sluiten wij aan 'in functie'

en niet als formele fusiepartner. Verder is Laag Holland bezig met het ontwikkelen van arrangementen voor bezoekers aan de binnenstad. Hier moeten wij onderdeel van gaan uitmaken. Tot slot bekijken we de komende periode of we de naam VVV en VVV | Museumwinkel behouden, of dat we overstappen naar een andere benaming, zoals **VISIT Purmerend**, **Purmerend Shop** of **Purmerend Info & Shop**.

Museumwinkel

De museumwinkel vormt de verbindende schakel tussen het museum en de VVV. Zowel museumbezoekers als mensen die speciaal komen voor toeristische informatie vinden hier een gevarieerd aanbod. In de winkel verkopen we streekproducten, boeken over de geschiedenis van stad en regio, lokaal gemaakte kunst- en gebruiksvoorwerpen én het populaire kabouterpad voor kinderen. Ook de komende jaren blijven we het assortiment vernieuwen en uitbreiden. Zo stimuleren we herhaalbezoek, met name van mensen die op zoek zijn naar een origineel en bijzonder cadeau. Het unieke aanbod met de Purmerend-skyline, het stadslogo en stadswapen op onder meer magneten en tassen en de bijzondere T-shirts en schorten blijkt erg in trek. Daarnaast zijn er producten die structureel goed verkopen en daarom regelmatig worden aangevuld, zoals de thee- en handdoeken van Mariëtte Wolbert en de collecties van Bekking & Blitz en Heinen Delfts Blauw. Niet alleen de inrichting en presentatie van het VVV-deel vragen voortdurend aandacht; ook de presentatie van het winkelaanbod wordt regelmatig aangepast. Dit is nodig om producten beter tot hun recht te laten komen of omdat het assortiment verandert. In de toekomst willen we het aanbod verder uitbreiden met meer textielproducten, evenals lokaal en regionaal vervaardigde kunst en keramiek. Daarnaast blijven we ons richten op producten uit de Beemster. Ons doel is dat niet alleen de museumwinkel Beemsterproducten zichtbaarder maakt en verkoopt, maar dat ook het bezoekerscentrum in de Beemster meer Purmerendse producten gaat aanbieden. Hiervoor stemmen we af met VISIT Beemster.

De VVV | Museumwinkel heeft de afgelopen jaren extra zichtbaarheid gekregen door de samenwerking met het Kunstcollectief Purmerend. Een van onze etalages wordt maandelijks ingericht met het werk van een andere kunstenaar. Dit levert publiciteit, trekt extra bezoekers en zorgt indirect ook voor meer aandacht en klandizie voor de winkel.

Het aantal bezoekers van de VVV | Museumwinkel steeg in de afgelopen jaren tot circa vierduizend. In lijn met de groei doelstellingen van het museum streven wij ernaar dit aantal te laten groeien naar zes- tot achtduizend bezoekers in 2030. Om dit te bereiken is gerichte en structurele communicatie over het winkelaanbod noodzakelijk. Daarnaast moet de winkel ook vanaf de straat beter zichtbaar zijn dan nu.

Enkele jaren geleden zijn de openingstijden van het museum en de winkel op elkaar afgestemd. Onze ambitie blijft om ook in het weekend ruimere openingstijden te realiseren. Tot nu toe vormt de bezetting door vrijwilligers in zowel museum als winkel hierbij een uitdaging. Zodra hiervoor een werkbare oplossing is gevonden, kunnen we verdere stappen zetten.

Samen met onder andere Bureau Toerisme Laag Holland onderzoeken we daarnaast de mogelijkheden om onze medewerkers tweejaarlijks een training te laten volgen. Hiermee kunnen zij toeristen en winkelbezoekers nog beter van dienst zijn. Ook wordt het in de komende jaren steeds belangrijker om kennisuitwisseling te stimuleren tussen onze vrijwilligers en die van de Beemster.

Belangrijkste doelstellingen

In de aankomende beleidsperiode...

- groeit het jaarlijkse bezoekersaantal van circa 3.600 in 2025 naar minimaal 6.000 in 2030, met een tussendoel van 5.000 in 2027, door gerichte communicatie en verbeterde zichtbaarheid vanaf de straat;
- continueren wij een gezamenlijk productaanbod en presentatie met VISIT Beemster, inclusief wederzijdse verkoop van Purmerendse en Beemsterse producten in beide bezoekerscentra;
- Voeren wij een evaluatie uit van de naam "VVV | Museumwinkel" en presenteren wij een besluit over eventuele naamswijziging, met bijbehorende communicatiecampagne;
- breiden wij het assortiment vóór eind 2027 uit met minimaal 10 nieuwe textielproducten en 5 nieuwe kunst- of keramiekobjecten van lokale en regionale makers, inclusief producten uit de Beemster;

- richten wij maandelijks één etalage in met werk van een lokale kunstenaar in samenwerking met het Kunstcollectief Purmerend, met minimaal 12 deelnemende kunstenaars per jaar;
- streven wij naar een structurele weekendopenstelling van de winkel op zaterdag en zondag van 12:00 tot 17:00 uur, met voldoende vrijwillige bezetting;
- organiseren wij vanaf 2026 elke twee jaar een training voor alle vrijwilligers van de VVV | Museumwinkel, in samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland, met minimaal 75% deelname;
- faciliteren wij jaarlijks één gezamenlijke bijeenkomst of uitwisseling tussen vrijwilligers van de VVV | Museumwinkel en die van VISIT Beemster;
- voeren wij nauw overleg en uitwisseling met de andere VVV's in de regio die onderdeel uitmaken van Laag Holland

7 Doelgroepen en doelgroepbereik

Het Purmerends Museum wil een zo breed en divers mogelijk publiek bereiken en aan zich binden. Dat geldt voor leeftijd, gender, afkomst en opleidingsniveau, maar ook voor herkomst: lokaal, regionaal, landelijk en internationaal. Met de vaste presentaties biedt het museum zowel toeristen als inwoners uit stad en regio een aantrekkelijke plek om te bezoeken. De wisselende tijdelijke tentoonstellingen trekken nieuwe publieksgroepen aan en stimuleren bovendien herhaalbezoek.

In 2024 ontving het museum samen met de VVV | Museumwinkel een recordaantal van bezoekers, een forse stijging ten opzichte van eerdere jaren. Ons doel is om dit aantal de komende jaren verder te laten groeien naar minimaal 15.000 in 2027 en 20.000 in 2030, gemeten via transacties en registratie;

Het museum en de winkel onderzoeken al enkele jaren dagelijks de herkomst van hun bezoekers. In het museum gebeurt dit via een verplicht post-code-resultaat bij elke bezoekerstransactie; in de winkel wordt gevraagd waar bezoekers vandaan komen en wordt bijgehouden welke producten zij kopen of welke informatie zij opvragen. Dit onderzoek zetten we voorlopig voort.

Uit de resultaten blijkt dat ongeveer de helft van onze bezoekers uit Purmerend of de directe omgeving komt, gevolgd door bezoekers uit Amsterdam en andere steden en dorpen in de regio. Daarnaast ontvangen we bezoekers uit heel Nederland en uit het buitenland. Onze tijdelijke tentoonstellingen beïnvloeden deze cijfers merkbaar. Zo trokken de tentoonstellingen van Heyboer en Kaori Kurihara bezoekers uit heel Nederland, en in het geval van de laatste zelfs uit het buitenland.

Voor de presentatie, programmering en de publiciteit onderscheidt het museum primaire en secundaire doelgroepen.

Primaire doelgroepen

- Inwoners gemeente Purmerend en omgeving
- Museumkaarthouders
- Scholieren Primair Onderwijs gemeente Purmerend 4–12 jaar

Inwoners van Purmerend en omgeving bereiken we vooral via free publicity in lokale en regionale media. Daarnaast merken we dat veel lokale bezoekers worden aangetrokken door speciale activiteiten en themadagen, zoals de Open Monumentendagen, de Cultuurmarkt en andere evenementen. Ons doel is om de betrokkenheid verder te versterken, zowel in de stad als in het museum. Zo willen we deelnemen aan het landelijke project Draden van ons Nederlands slavernijverleden, waarbij bewoners samen een wandkleed maken. Daarnaast streven we ernaar vaker concerten, lezingen en workshops te organiseren, onder meer in aansluiting op onze tijdelijke tentoonstellingen. Museumkaarthouders bereiken we via de communicatiekanalen van de Museumvereniging, maar ook door het organiseren van aansprekende tijdelijke tentoonstellingen en de landelijke media-aandacht die deze genereren. Extra publiek kan worden aangetrokken door meer inhoudelijke programma's aan te bieden, zoals rondleidingen door de tentoonstelling, een meet & greet met de conservator of kunstenaar, of een bijzondere lezing.

Voor scholenbezoeken zoeken we aansluiting bij de koepelorganisaties Opspoor en CPOW. Dit willen we realiseren in samenwerking met de Beemster musea en met ondersteuning van een nieuwe educatief medewerker.

Secundaire doelgroepen

- Dagtoeristen uit regio Laag-Holland en Metropoolregio Amsterdam
- Nationale en internationale toeristen
- Keramiek-liefhebbers
- Scholieren VO (12–18)
- Kwetsbare doelgroepen (bijvoorbeeld uit zorg- of verpleeginstellingen)
- Nieuwkomers gemeente Purmerend
- Minima gemeente Purmerend (bijvoorbeeld via Stadspas)

Dagtoeristen uit de regio Laag-Holland en de Metropoolregio Amsterdam, die in de regio komen wandelen of fietsen en iets van de stad of streek willen leren, bereiken we voornamelijk via de communicatiekanalen van Laag Hol-

land en Amsterdam & Partners, zoals websites, sociale media, nieuwsbrieven en magazines. We verwachten dat een gezamenlijk entreebewijs voor het Purmerends Museum, het Beemster Museum en het Betje Wolff Museum bezoekers stimuleert om niet slechts één, maar twee of zelfs drie musea te bezoeken.

Nationale en internationale toeristen willen we bereiken via Amsterdam & Partners, landelijke kunst- en toeristische tijdschriften, sociale media en free publicity in nationale, regionale en – waar mogelijk – internationale media.

Keramiek liefhebbers weten elkaar tegenwoordig uitstekend te vinden. Binnen een wereldwijd netwerk worden tentoonstellingen en beurzen actief gedeeld via sociale media, magazines en websites, waardoor er steeds meer aandacht is voor deze kunst discipline.

De komende jaren ligt onze prioriteit bij het betrekken van **scholieren** uit het primair onderwijs in onze gemeente. Tegelijkertijd verliezen we de oudere scholieren niet uit het oog: wanneer scholieren uit het voortgezet onderwijs ons willen bezoeken, bieden we hen een passend programma. Dit traject wordt begeleid door de nieuwe educatief medewerker.

Om **kwetsbare en minder mobiele doelgroepen** te bereiken, onderzoeken we de mogelijkheden voor een *museum-on-tour*-concept in verzorgings- en verpleeghuizen. Daarnaast zorgen we ervoor dat mensen met dagelijkse zorg, dementie of een verstandelijke of fysieke beperking ook het museum zelf kunnen bezoeken. Kunst kan voor hen veel betekenen en een helende werking hebben. Voor hen bieden we extra aandacht en een aangepast programma. Het museum onderhoudt al goede contacten met WelzijnWonenPlus en de Prinsensstichting en wil samen met hen en mogelijk andere partners verdere plannen ontwikkelen.

Ook voor **nieuwkomers en statushouders** helpen kunst en cultuurprojecten om hun sociale netwerk uit te breiden. Het kan gaan om mensen die recent in de gemeente zijn komen wonen, bijvoorbeeld via gemeentelijke projecten, of mensen die bezig zijn met een integratietraject en/of de taal nog niet goed beheersen. Waar mogelijk zetten we de eerdere samenwerking met partijen als NL Plein en NewBees voort en blijven we zoeken naar andere mogelijke partners.

Tot slot hopen we dat Purmerend een Stadspas introduceert, zodat inwoners met een minimuminkomen gestimuleerd worden om het museum gratis te bezoeken.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- groeit het gecombineerde bezoekersaantal van museum en VVV | Museumwinkel van 13.602 in 2024 naar minimaal 15.000 in 2027 en 20.000 in 2030, gemeten via transacties en registratie;
- organiseren wij vanaf 2026 jaarlijks minimaal vier publieksactiviteiten gericht op lokale inwoners, zoals deelname aan het project “Draden van ons Nederlands slavernijverleden”, concerten, lezingen en workshops;
- bieden wij vanaf 2026 bij elke tijdelijke tentoonstelling minimaal één extra publieksactiviteit aan voor museumkaarthouders, zoals een rondleiding, meet & greet of lezing, met als doel een stijging van 10% in museumkaartbezoek in 2027;
- introduceren wij een gezamenlijk entreebewijs met het Beemster Museum en Betje Wolff Museum, en realiseren wij een stijging van 15% in toeristisch bezoek in 2027 ten opzichte van 2024;
- streven wij naar keramiektentoonstellingen met internationale uitstraling en promoten deze via gespecialiseerde netwerken en media;
- onderzoeken wij mogelijkheden voor een pilot-programma “Museum-on-tour” in samenwerking met WelzijnWonenPlus en de Prinsensstichting of Zorgcirkel, met minimaal drie bezoeken aan zorginstellingen per jaar.
- organiseren wij vanaf 2026 jaarlijks minimaal twee cultuurprojecten voor nieuwkomers in samenwerking met NL Plein en NewBees, en bieden wij gratis toegang aan minima via de Stadspas zodra deze beschikbaar is.

8 Marketing en communicatie

In het vorige hoofdstuk hebben we onze primaire en secundaire doelgroepen geformuleerd en kort beschreven hoe we deze willen bereiken. In het onderdeel algemene strategie zijn we dieper ingegaan op onze positionering als museum in de stad en de regio. Het Purmerends Museum neemt een unieke plek in binnen de stad en het culturele landschap van Noord-Holland. We willen aanvullend, verrassend en relevant zijn, en tegelijkertijd een sociaal veilige en inclusieve plek bieden aan onze eigen inwoners.

Het is voor het Purmerends Museum van groot belang om een eigen koers te varen en een duidelijke identiteit te ontwikkelen. Met onze vernieuwde en nog te vernieuwen vaste presentaties – over de geschiedenis van de stad, het Purmerends plateel, de Oranjeportretten en de architecten en vormgevers – en met onze tijdelijke tentoonstellingen willen we een aantrekkelijke bestemming zijn voor inwoners uit de stad, de regio en ver daarbuiten. Gericht marketing en communicatie zullen hierin een belangrijke rol spelen.

De komende jaren worden de contouren van een nauwere samenwerking tussen het Purmerends Museum en de Beemster musea steeds zichtbaarder. In overleg met het Historisch Genootschap Beemster, de gemeente Purmerend en VISIT Beemster onderzoeken we waar de kracht van deze samenwerking ligt. Daarbij zien we vooral veel kansen op het gebied van gezamenlijke marketing en communicatie.

Een belangrijk initiatief is het onderzoeken van de mogelijkheden voor een gezamenlijk entreebewijs voor het Purmerends Museum, het Beemster Museum en het Betje Wolff Museum. Dit combi-ticket moet bezoekers stimuleren om niet slechts één, maar twee of zelfs drie musea te bezoeken. Elk museum heeft immers een eigen profiel en verhaal: het Purmerends Museum vertelt de geschiedenis van de stad en toont (hedendaagse) kunst en design; het Beemster Museum belicht samen met het bezoekerscentrum de geschiedenis

van droogmakerij De Beemster (onderdeel van de Canon van Nederland en UNESCO Werelderfgoed); en het Betje Wolff Museum maakt zowel deel uit van de literaire museumhuizen in Nederland als van de Canon van Nederland.

Naast dit gezamenlijke ticket blijft voorlopig ook het reguliere entreebewijs bestaan. Daarnaast is het zinvol om een gezamenlijke folder te ontwikkelen voor de drie musea, aangevuld met informatie over het Bezoekerscentrum in de Beemster en de VVV | Museumwinkel in Purmerend. Deze informatie moet uiteraard ook beschikbaar zijn via de websites van de betrokken organisaties. Door vaker gezamenlijk op te trekken – bijvoorbeeld bij cultuurmarkten, in advertenties, via educatieve projecten of in de media – kunnen we elkaar versterken en onze zichtbaarheid aanzienlijk vergroten.

Grotere zichtbaarheid en naamsbekendheid

De overkoepelende doelstelling van de communicatie- en pr-inspanningen van het Purmerends Museum is het vergroten van de naamsbekendheid met 25% en zichtbaarheid van zowel het museum als de museumwinkel. Het museum streeft naar een leidende rol binnen de lokale en regionale cultuursector, en wil tegelijkertijd zijn profiel binnen de museale sector versterken om meer samenwerkingskansen te creëren. Aan het eind van deze beleidsperiode wil het Purmerends Museum bovendien een stevigere positie hebben verworven bij het landelijke museumpubliek. De afgelopen jaren is actief ingezet op gratis pers aandacht in zowel lokale als landelijke media. Het persbestand is daarbij geactualiseerd en uitgebreid. Op deze vruchtbare basis kan verder worden gebouwd: naast betaalde promotie (zoals advertenties, flyers, affiches en commercials) zetten we in op uitbreiding van onbetaalde promotie, bijvoorbeeld via pers aandacht, social media shares en onze eigen communicatiekanalen. Denk hierbij aan de website, socialmediaplatforms (Instagram, Facebook en LinkedIn) en de maandelijkse digitale nieuwsbrief.

Ook de fysieke zichtbaarheid van zowel het museum als de winkel verdient aandacht. Op dit

moment beschikt het museum slechts over een stoepbord met informatie en is het verder relatief onopvallend in het straatbeeld. Een mogelijkheid is het plaatsen van een kleine rode looper met paaltjes bij de ingang of het permanent aanbrengen van een gevelbanier met de actuele tentoonstelling. Ook de VVV | Museumwinkel kan meer zichtbaar worden. In de komende periode zullen we onderzoeken welke middelen en vormen van presentatie hiervoor het meest effectief zijn. In de komende periode is vernieuwing van zowel de huisstijl als de huidige website noodzakelijk. Mogelijk werken we hierbij samen met de Beemster Musea, om de onderlinge samenhang beter zichtbaar en herkenbaar te maken.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- wordt de betaalde formatie per 2026 uitgebreid met een part-time communicatiemedewerker;
- ontwikkelen en lanceren wij een gezamenlijk fysiek en digital entreebewijs en informatiefolder voor het Purmerends Museum, Beemster Museum en Betje Wolff Museum;
- implementeren wij minimaal twee zichtbare presentatiemiddelen bij de ingang, zoals een gevelbanier en een rode looper met paaltjes, en evalueren we het effect op bezoekersaantallen;
- ontwikkelen wij een vernieuwde huisstijl en website voor het Purmerends Museum, eventueel in samenwerking met de Beemster Musea, met als doel een stijging van 30% in online bezoekersverkeer binnen één jaar na lancering;
- stimuleren wij het aantal vermeldingen in lokale en landelijke media door actief perscontact, social media-campagnes en maandelijkse nieuwsbrieven;

9 Partners en samenwerking

Het Purmerends Museum werkt al lang samen met talloze organisaties in de stad, de regio en daarbuiten. We kunnen hierin drie samenwerkingsverbanden onderscheiden:

- **Culturele en museale samenwerking**
- **Toeristische samenwerking**
- **Maatschappelijke samenwerking**

Culturele en museale samenwerking

Het Purmerends Museum werkt in de stad nauw samen met andere culturele instellingen. Deze samenwerking krijgt onder meer vorm binnen het Cultureel Overleg, waarin doorgaans alle directeurs of voorzitters van de instellingen aanwezig zijn, aangevuld met de gemeentelijk cultuurambtenaar en, waar mogelijk, de wethouder van cultuur. Het overleg is gebaat bij actieve deelname en inzet van alle betrokken partijen; het Purmerends Museum blijft zich hiervoor nadrukkelijk inzetten.

De komende jaren zullen de contouren van een intensievere samenwerking tussen het Purmerends Museum en de musea in de Beemster steeds duidelijker worden. In samenspraak met het Historisch Genootschap Beemster, de gemeente Purmerend en VISIT Beemster wordt onderzocht waar de gezamenlijke kracht ligt. De eerste stap richt zich op educatie, met speciale aandacht voor het onderwijs. De tweede stap betreft afstemming en kennisdeling rond museale vraagstukken zoals tentoonstellingspresentatie, collectiebeheer en registratie. Als derde stap wordt ingezet op het professionaliseren van het vrijwilligersbeleid en het verjongen van het vrijwilligersbestand in de Beemster. Het Purmerends Museum werkt met tevredenheid met het roosterprogramma *Het Rooster* en streeft ernaar dit ook voor de Beemster musea beschikbaar te maken. Ten slotte liggen er aanzienlijke kansen op het gebied van gezamenlijke marketing en communicatie. Daarnaast wil het Purmerends Museum de banden met collega-musea in de regio versterken, zoals die in Zaanstad, Monnickendam, Edam, Volendam, Enkhuizen, Alkmaar, Bergen, De Rijp

en Hoorn. Sinds de coronaperiode zijn de contacten verwaterd en zijn in verschillende musea nieuwe leidinggevenden aangetreden. Het is daarom waardevol te onderzoeken of en hoe regionale samenwerking in de toekomst kan worden geïntensiveerd. Het Purmerends Museum heeft hierin eerder initiatieven genomen en zal dit de komende jaren voortzetten.

In 2025 verhuisde het depot van het Purmerends Museum naar een nieuwe locatie net buiten Purmerend. Deze verhuizing biedt op de lange termijn meer ruimte en betere voorzieningen om onze collectie veilig en overzichtelijk te bewaren. Veel musea in de regio hebben momenteel beperkte depotcapaciteit. Het Purmerends Museum heeft de ambitie om op termijn samen met andere regionale musea een gezamenlijk Noord-Hollands depot of collectiecentrum te ontwikkelen, al dan niet op de nieuwe depotlocatie. In de komende periode zullen we hierover in overleg treden met collega-musea en gemeenten om de mogelijkheden en samenwerkingsvormen te verkennen.

Toeristische samenwerking

De VVV Purmerend is gevestigd in de VVV | Museumwinkel aan de Peperstraat. De licentiehouder van de regionale VVV's is Stichting Bureau Toerisme Laag Holland. Binnen het toerismebeleid en de promotie van de regio werkt VVV Purmerend nauw samen met zowel Bureau Toerisme Laag Holland als met VISIT Beemster. Sinds de fusie van Purmerend en Beemster is deze samenwerking relevanter dan ooit: gezamenlijk zetten wij zowel de stad Purmerend als het nabijgelegen UNESCO Werelderfgoed De Beemster nadrukkelijk op de kaart.

Het doel voor de komende jaren is om de samenwerking met VISIT Beemster verder te intensiveren, zowel in de ontwikkeling van het productaanbod als in de gezamenlijke presentatie. Door de krachten te bundelen kunnen bezoekers beter worden geïnformeerd, geïnspireerd en doorverwezen. Daarnaast sluiten wij met Bureau Toerisme Laag Holland aan bij de verkenning van plannen om te komen tot een regionale fusie van VVV's. Omdat het pand wordt gehuurd en de vrijwilligers

onderdeel uitmaken van de bredere organisatie, neemt VVV Purmerend hierin een functionele rol in, maar niet die van formele fusiepartner. Sinds 2025 is Purmerend officieel aangesloten bij de Vereniging Nederlandse Vestingsteden (VNV). Met dit lidmaatschap onderstreept de stad haar historische identiteit als voormalige vestingstad. Het biedt een waardevolle kans om onze rijke geschiedenis zichtbaar te maken en Purmerend te verbinden met andere steden met een vergelijkbaar verleden. Daarmee krijgt ons erfgoed niet alleen een stevig podium, maar versterken we ook de aantrekkingskracht van Purmerend voor bewoners, bezoekers en ondernemers.

Maatschappelijke samenwerking

In 2023 werd het Purmerends Museum een van de eerste partners van het in oprichting zijnde World Queer Museum. Inmiddels wordt dit initiatief ondersteund door de gemeente Amsterdam, het Cultuurfonds en het Trutfonds. Het doel is een netwerk te vormen van musea en collecties die de 'roze' geschiedenis van Nederland zichtbaar en toegankelijk maken. Voor het museum ligt een mooie taak om zelf deel te nemen aan het internationale initiatief Queering the Museum, waarbij musea en archieven verhalen en objecten met een LHBTQIA+ relatie zichtbaar maken en ontsluiten. In de vaste opstelling tonen we nu het verhaal van Meynard Albert Sonck bij de maquette van Slot Purmersteijn.

Het Purmerends Museum wil ook de komende jaren actief samenwerken met organisaties als NL Plein en NewBees. Via deze samenwerkingen willen we nieuwkomers bereiken:

inwoners die recent in de gemeente zijn komen wonen, die deelnemen aan een integratietraject en de Nederlandse taal nog niet volledig beheersen, bijvoorbeeld via gemeentelijke projecten. We werken graag samen met belangrijke lokale organisaties zoals Purmerend Marktstad en de BIZ Binnenstad. Zij organiseren regelmatig grootschalige evenementen in de binnenstad, waar wij als museum en winkel actief aan deelnemen en waarvan we profiteren. Beide organisaties beschikken sinds 2025 over nieuwe besturen en toekomstplannen die wij graag ondersteunen. Daarnaast onderhouden we al jarenlang een nauwe samenwerking met de Vereniging Historisch Purmerend, die zich inzet voor het vergroten van het historisch besef en, waar mogelijk, het behoud van het historische karakter van de stad.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- realiseren wij drie concrete samenwerkingsprojecten met de Beemster Musea: één educatief programma, één gezamenlijk vrijwilligersbeleid met gebruik van Het Rooster, en één gezamenlijke tentoonstelling of collectiepresentatie;
- organiseren wij een regionaal overleg met minimaal zes musea uit Noord-Holland, met als doel het opstarten van ten minste één gezamenlijk project of uitwisseling;
- starten wij een haalbaarheidsonderzoek naar een gezamenlijk Noord-Hollands depot of collectiecentrum, met deelname van minimaal drie musea en één gemeente;
- ontwikkelen wij een gezamenlijk toeristisch productaanbod en presentatie met VISIT Beemster en Bureau Toerisme Laag Holland, inclusief deelname aan minimaal drie gezamenlijke promotiecampagnes per jaar;
- ontwikkelen wij een publieksprogramma of tentoonstelling in samenwerking met de VNV, waarin Purmerend als vestingstad centraal staat;
- ontwikkelen wij waar mogelijk presentaties of publieksactiviteiten in het kader van Queering the Museum, met LHBTQIA+ gerelateerde verhalen of objecten;
- organiseren wij jaarlijks minimaal twee cultuurprojecten of rondleidingen voor nieuwkomers in samenwerking met NL Plein en NewBees;
- nemen wij jaarlijks deel aan minimaal vijf grootschalige evenementen in de binnenstad, georganiseerd door Purmerend Marktstad en BIZ Binnenstad;
- ontwikkelen wij een gezamenlijke tentoonstelling of publieksactiviteit met de Vereniging Historisch Purmerend, gericht op het historische karakter van de stad.

10 Diversiteit, inclusie en meerstemmigheid

Diversiteit, inclusie en meerstemmigheid blijven belangrijke aandachtspunten binnen de museumwereld. Steeds meer musea werken aan de dekolonisatie van hun collecties, besteden nadrukkelijker aandacht aan vrouwelijke kunstenaars – ook met terugwerkende kracht in de kunstgeschiedenis – en vergroten de zichtbaarheid van kunstenaars van kleur. Daarnaast groeit de aandacht voor het concept *queering the museum*, waarbij de verhalen en ervaringen van personen uit de LHBTIQ+-gemeenschap een volwaardige plaats krijgen. Ook voor het Purmerends Museum vormen diversiteit, inclusie en meerstemmigheid in de komende beleidsperiode een van de centrale speerpunten.

Diversiteit

Het Purmerends Museum streeft ernaar een diverse en inclusieve organisatie te zijn, waarin bestuur, medewerkers en vrijwilligers een representatieve afspiegeling van de samenleving vormen. Het museum onderschrijft de landelijke Code Diversiteit & Inclusie. Dit streven krijgt onder meer vorm door (vrijwilligers)vacatures actief uit te zetten binnen uiteenlopende netwerken en door in beeldgebruik bewust zichtbare diversiteit toe te passen. Ook in de programmering is er structureel aandacht voor kunstenaars met diverse achtergronden. Daarnaast blijft het museum zich de komende jaren inzetten als gastheer voor de opening van de Purmerendse Pride Maand, in nauwe samenwerking met de gemeente.

Inclusie

Inclusie richt zich op het creëren van een museumomgeving waarin een breed scala aan bezoekersgroepen zich welkom voelt en optimale toegankelijkheid ervaart. De belangrijkste ambities zijn:

- **Toegankelijke informatie:** Op de website wordt duidelijke informatie verstrekt over de toegankelijkheid voor bezoekers met een handicap, gebaseerd op richtlijnen en tips van Stichting Toegankelijk. Dit betreft niet alleen rolstoelgebruikers, maar ook mensen met een visuele of auditieve beperking.
- **Speciale openstellingen en rondleidingen:** Het museum faciliteert speciale rondleidingen en openstellingen voor bezoekers met een visuele of auditieve beperking of met een vorm van dementie.
- **Museum on tour:** Presentaties en tentoonstellingen worden ook aangeboden aan minder mobiele publieksgroepen, bijvoorbeeld bewoners van verzorgings- of verpleeghuizen.
- **Toegankelijkheid voor minima:** Bezoekers met een bijstandsuitkering of andere minima krijgen toegang via deelname aan een toekomstige gemeentelijke stadspas.
- **Inclusieve kunstparticipatie:** In samenwerking met Fred's Atelier verkoopt de VVV | Museumwinkel kunstwerken die zijn gemaakt door personen met een verstandelijke beperking. Werk van deze kunstenaars is tevens opgenomen in de collectie en te zien in de permanente presentatie van het museum.

Meerstemmigheid

Het Purmerends Museum streeft ernaar verhalen te vertellen vanuit een meerstemmige context, gebaseerd op inclusieve geschiedvertelling. Ook de negatieve aspecten van de geschiedenis, zoals het koloniale verleden en slavernij, krijgen de nodige aandacht. Waar relevant wordt het traditionele eurocentrische perspectief aangevuld met bredere benaderingen. Inzichten en ideeën van initiatieven zoals *queering the museum* worden waar mogelijk geïntegreerd. Bij het vertellen van verhalen wordt gestreefd naar een diversiteit aan vertellers en perspectieven, zodat een breed scala aan groepen zich gerepresenteerd en aangesproken voelt.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- zorgen wij ervoor dat alle (vrijwilligers)vacatures worden verspreid via minimaal drie diverse netwerken en dat bij externe communicatie-uitingen (website, folders, social media) diversiteit ook wordt doorvertaald naar beeldgebruik;
- organiseren vanaf 2026 jaarlijks minimaal drie tentoonstellingen of presentaties waarin vrouwelijke kunstenaars, kunstenaars van kleur of LHBTQIA+-kunstenaars centraal staan;
- nemen wij jaarlijks actief deel aan de Purmerendse Pride Maand als gastlocatie voor de opening, met een bijbehorende publieksactiviteit of presentatie in samenwerking met de gemeente;
- publiceren wij op de website een volledig toegankelijkheidsprofiel voor bezoekers met een beperking, gebaseerd op de richtlijnen van Stichting Toegankelijk;
- faciliteren wij speciale openstellingen of rondleidingen voor bezoekers met een visuele of auditieve beperking, dementie of andere zorgbehoeften;
- onderzoeken wij de haalbaarheid om minimaal gratis toegang te bieden vanaf het moment van invoering van de gemeentelijke Stadspas;
- blijft werk van Fred's Atelier zichtbaar in de vaste presentatie van het museum;
- continueert het museum een meerstemmige benadering, zoals aandacht voor koloniale geschiedenis, slavernij, LHBTQIA+-verhalen of een niet-westers perspectief.

11 Bestuur en organisatie

Het Purmerends Museum en de VVV | Purmerend vallen organisatorisch onder de Stichting Purmerends Museum. In 2025 bestaat de organisatie uit een kleine betaalde staf van 2,17 fte, een meewerkend bestuur van zeven personen en circa 75 vrijwilligers.

Het bestuur van het museum bestaat uit vrijwilligers met een professionele achtergrond en een breed netwerk in Purmerend. Het bestuur onderschrijft de Governance Code Cultuur, die een normatief kader biedt voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

Voor de komende beleidsperiode staan de volgende speerpunten centraal:

- Uitbreiding van de betaalde capaciteit;
- Implementatie van een Raad van Toezicht-model;
- Training en professionalisering van vrijwilligers;
- Verbetering van de technische en financiële infrastructuur.

Uitbreiding van de betaalde capaciteit

In 2024 is, na het pensioen van de vorige medewerker, de functie van administratief medewerker omgezet naar die van floormanager. Hierdoor ligt de nadruk sterker op het dagelijkse management van het museum en de winkel, zoals de coördinatie van vrijwilligers, kassasystemen, evenementen en financiële administratie.

Om de nieuwe ambities van het Purmerends Museum te realiseren – zowel op het gebied van regionale samenwerking met toeristische en culturele organisaties als de eigen groeidoelstellingen – is een verdere uitbreiding van de betaalde staf noodzakelijk. Dit maakt het mogelijk dat het bestuur op termijn meer op afstand kan opereren en in de toekomst kan worden omgevormd tot een Raad van Toezicht.

In 2025 heeft de gemeenteraad van Purmerend een aanvullende jaarlijkse subsidie toegekend voor de uitbreiding van medewerkersuren en het aannemen van nieuw personeel. Hiermee wordt niet alleen de werkdruk van het huidige team verlaagd, maar ontstaat ook ruimte om extra te investeren in educatie en promotie. Bovendien

biedt dit de mogelijkheid om taken uit te voeren voor de twee Beemster musea, zodat ook zij kunnen profiteren van professionele ondersteuning. De huidige directeur krijgt door deze uitbreiding ruimte om zich meer toe te leggen op fondsenwerving, strategische partnerschappen, regionale samenwerkingen, tentoonstellingsbeleid, programmering en overige beleidsmatige zaken.

Training en professionalisering van vrijwilligers

Het Purmerends Museum en de VVV | Museumwinkel draaien voor een belangrijk deel op de inzet van vrijwilligers. Zij zijn zowel zichtbaar voor het publiek, bijvoorbeeld als baliemedewerker of medewerker in de winkel en VVV, als achter de schermen actief. Deze betrokkenheid vormt een grote kracht van de organisatie. In 2025 telt het museum circa 75 vrijwilligers. Jaarlijks melden zich nieuwe vrijwilligers aan, terwijl het verloop laag blijft. Veel vrijwilligers zijn al langere tijd actief binnen de organisatie.

Gezien de vele veranderingen van de afgelopen jaren en die in de nabije toekomst te verwachten zijn – zoals verbouwingen, nieuwe tentoonstellingen, een vernieuwd winkel- en toeristisch aanbod en strengere eisen op het gebied van veiligheid en hulpverlening – is regelmatige training en deskundigheidsbevordering essentieel. Maar ook moet er meer aandacht komen voor de kennisgeving, het inwerktraject en de begeleiding. Het museum organiseert minimaal twee keer per jaar een medewerkersbijeenkomst, waar zowel betaalde medewerkers als een vertegenwoordiger van het bestuur aanwezig zijn. Daarnaast verzorgt de conservator regelmatig rondleidingen voor vrijwilligers langs de vaste presentaties en tijdelijke tentoonstellingen, zodat hun kennis up-to-date blijft. De floormanager ondersteunt vrijwilligers bij het werken met het kassasysteem en het roostersysteem, en bij het openen en afsluiten van het museum in het weekend.

Een belangrijk aandachtspunt is de bedrijfshulpverlening (BHV). BHV'ers zijn getraind om eerste hulp te verlenen, een beginnende brand te bestrijden, een gebouw te ontruimen en

professionele hulpdiensten te alarmeren bij nood-situaties, zoals brand, ongeval of een medisch incident. De betaalde medewerkers volgen deze trainingen, evenals enkele vrijwilligers. Omdat er in het weekend verschillende vrijwilligersdien-sten draaien, kan het museum echter niet iedere dag een BHV'er aanwezig laten zijn. Daarom zijn draaiboeken voor noodsituaties opgesteld door de staf, zodat ook bij afwezigheid van een BHV'er adequaat gehandeld kan worden.

Technische infrastructuur en duurzaamheid

Het museum en de winkel zijn sterk afhankelijk van externe leveranciers, zoals Technoberg voor internet, dataopslag en het computernetwerk, en TicketTeam voor de kassa's. Ondanks de kleinschaligheid van onze organisatie functio-neren de systemen soms onvoldoende stabiel. In de komende jaren willen we deze infrastructuur kritisch onder de loep nemen en verbeteren, zodat systemen meer betrouwbaar en stabiel zijn.

Een concrete ambitie is het uitgeven van echte entreebewijzen met QR- of barcodes in plaats van de huidige kassabonnen. Dit is met name relevant wanneer we in de toekomst combitickets met de Beemster musea willen aanbieden. Goed vormgegeven entreetickets dragen bij aan het imago van het museum en kunnen door bezoe-kers worden bewaard. Hiervoor moeten de kassa's worden voorzien van ticketprinters.

Daarnaast streeft de organisatie naar meer duur-zzaamheid. Bij de inkoop van koffie, thee, wasmid-delen en andere verbruiksgoederen houden we al rekening met milieuaspecten. Recent hebben we energiezuinige luchtontvochtigers en lucht-bevochtigers aangeschaft. In de komende jaren willen we onderzoeken welke aanvullende maat-regelen genomen kunnen worden om de duur-zzaamheid van de organisatie verder te verbeteren.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- breiden wij de betaalde staf uit van 2,17 fte naar minimaal 3,5 fte, inclusief een educatie-medewerker, communicatiemedewerker en ondersteuning voor de Beemster musea;
- organiseren wij jaarlijks medewerkersbije-komsten, inhoudelijke trainingen (waaronder BHV), en een gestructureerd inwerktraject voor nieuwe vrijwilligers;
- zorgen wij ervoor dat vanaf 2026 op minimaal 80% van de openingdagen een BHV'er aanwe-zig is, en dat alle vrijwilligers toegang hebben tot actuele noodprocedures;
- voeren wij een volledige audit uit van de ICT-infrastructuur en implementeren we

verbeteringen bij minimaal drie leveranciers, waaronder Technoberg en TicketTeam;

- implementeren wij een ticketprinter en QR/ barcode-systeem voor entreetickets, inclusief ondersteuning voor toekomstige combitickets met Beemster musea;
- voeren wij een duurzaamheidsplan uit met minimaal vijf nieuwe maatregelen, zoals duur-zame inkoop, energiezuinige apparatuur en afvalreductie.

12 Financieel beleid

Het Purmerends Museum ontvangt jaarlijks een subsidie van de gemeente Purmerend voor de exploitatie van het museum, de personeelskosten en de huur van de VVV | Museumwinkel. Hoewel de subsidie recentelijk bescheiden is verhoogd om uitbreiding van uren en het aannemen van nieuwe medewerkers mogelijk te maken, blijft het beschikbare bedrag beperkt in verhouding tot de ambities van de organisatie. Bovendien loopt de jaarlijkse indexatie van de subsidie niet volledig gelijk met de inflatie en de stijgende kosten. Daarom zet de organisatie zich de komende jaren actief in op het verhogen van de eigen inkomsten, om zo meer financiële ruimte te creëren voor groei, innovatie en versterking van het museumaanbod.

Versterking eigen inkomsten

De meest voor de hand liggende manier om de eigen inkomsten te vergroten, is door een toename van **betalende bezoekers** – zowel reguliere bezoekers als houders van een Museumkaart – en door het vergroten van de **omzet van de museumwinkel**. Om dit te realiseren is een grotere zichtbaarheid van het museum nodig, evenals succesvolle tijdelijke tentoonstellingen en een aantrekkelijk aanbod in de winkel.

Daarnaast is het belangrijk om op een effectievere en professionelere manier om te gaan met huidige en toekomstige **vrienden van het museum**. Het aantal vrienden moet worden uitgebreid, waarvoor een nieuw en duidelijk vriendenbeleid zal worden ontwikkeld.

We willen onderzoeken waar aanvullende kansen liggen om partijen aan het museum te binden en zo extra inkomsten te genereren. Een van de opties is de oprichting van een **Business Club** voor het museum. Lokale en regionale ondernemers verbinden zich voor een periode van drie tot vijf jaar aan het museum en ontvangen daarvoor nader te bepalen voordelen.

Daarnaast zullen we andere mogelijkheden verkennen, zoals het vaker benaderen van

regionale en landelijke **fondsen** voor onze activiteiten, deelname aan de **Rabo ClubSupport**, en het zoeken van samenwerking met de **VriendenLoterij** voor incidentele of structurele ondersteuning. Dit laatste kan mogelijk beter gerealiseerd worden door gezamenlijke aanvragen in samenwerking met de Beemster Musea.

Verbetering van de financiële infrastructuur

De organisatie is begin 2025 overgestapt van financieel administratiekantoor. Het nieuwe administratiekantoor Hilco uit Purmerend heeft de gehele boekhouding en salarisadministratie overgenomen en nieuwe methoden geïmplementeerd. De verwachting is dat daardoor op termijn de administratieve last in de organisatie afneemt en het opstellen van de jaarlijkse accountantsverklaring soepeler zal verlopen.

Belangrijkste doelstellingen:

In de aankomende beleidsperiode...

- verhogen we de jaarlijkse eigen inkomsten uit entreegelden en winkelverkoop met 25% ten opzichte van het niveau in 2024, door grotere zichtbaarheid, succesvolle tentoonstellingen en een aantrekkelijk winkelassortiment;
- ontwikkelen en implementeren wij een nieuw vriendenbeleid, met als doel een groei van het aantal actieve vrienden met 50% binnen twee jaar na invoering;
- richten wij een Business Club op met minimaal tien lokale of regionale ondernemers die zich voor drie jaar verbinden aan het museum, inclusief een pakket van wederzijdse voordelen;
- dienen wij jaarlijks minimaal drie subsidieaanvragen in bij regionale of landelijke fondsen, en realiseren we een structurele samenwerking met de VriendenLoterij, bij voorkeur in samenwerking met de Beemster Musea;
- nemen wij jaarlijks deel aan Rabo ClubSupport en genereren we daarmee minimaal €2.000,- aan extra inkomsten per editie;
- zorgen wij ervoor dat de administratieve processen volledig zijn geoptimaliseerd via het nieuwe administratiekantoor Hilco, met als resultaat een goedkeurende accountantsverklaring en een reductie van interne administratietijd.

PURMEREND^sMUSEUM